

Krzysztof Zaleski

"Matecznik literacki", Arttur Sandauer, Kraków 9172 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/48, 181

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) SANDAUER Arttur: Matecznik literacki. Kraków 1972 WL, s.138, nlb.2, zł 12,-

Przedmiotem krótkich rozpraw krytycznych zawartych w tomie są rozważania nad poezją Norwida (autor polemizuje m.in. z utrwalonym wzorcem konkretyzacyjnym "Fortepianu Szopena" i tendencją redukcji Norwidowskiej poezji do problematyki niepodległościowej), Leśmiana, Czechowicza, Przybosa. Tom zawiera także, opatrzoną komentarzem, korespondencję autora z Przybosiem z lat 1946-1970, przemówienie pośmiertne wygłoszone na wieczorze poświęconym pamięci tego poety oraz uwagi dotyczące utworów dramatycznych Białoszewskiego. Ponadto znalazły się tu zagadnienia związane z "sytuacją i poetyką", określającymi awangardową swoistość "Ulissesa" Joyce'a. W szkicu o filmie "Powiększenie" Antonioniego autor próbuje - zgłaszając postulat krytyki międzyartystycznej - zastosować, odnosząc się do specyfiki ukształtowania tworzywa literackiego, kategorię "autotematyzmu" do potrzeb analizy materii znaczeniowej filmu.

BP/48/36

K.Z.

(II) GOŁĘBIEWSKI Bronisław: W poszukiwaniu bohatera chłopskiego. W: Literatura a współczesne przemiany społeczne. Sondaze. Praca zbiorowa pod red. A. Brodzkiej i M. Zmigrodzkiej. Warszawa 1972. IBL PAN. Historia i Teoria Literatury. Studia. 31, s.9-71.

Szkic z pogranicza historii literatury, krytyki literackiej i socjologii literatury, poświęcony bohaterowi kręgu chłopskiego - w odróżnieniu od bohaterów kręgu szlacheckiego, inteligenckiego czy proletariackiego - w prozie polskiej drugiej połowy XIX oraz XX wieku. Omawiając typy bohatera chłopskiego pojawiające się w literaturze pozytywizmu, Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego, dochodzi autor do okresu powojennego, poświęcając więcej uwagi postaciom stworzonym przez Macha, Piętaka czy Kawalca. Najważniejsze jednak, jego zdaniem, sygnały przekształcania się postaci chłopca w bohatera ludowego nowego typu przynosi proza Tadeusza Nowaka (od "Przebudzeń", 1962, do "A jak królem, a jak katem będziesz", 1968) oraz Wiesława Myślińskiego ("Nagi sad" i "Pałac").

BP/48/37

A.P.